एक रहस्य... एक शाप...
आणि अंधाराचा अंत नसलेला प्रवास...

आडाच्या तळाशी

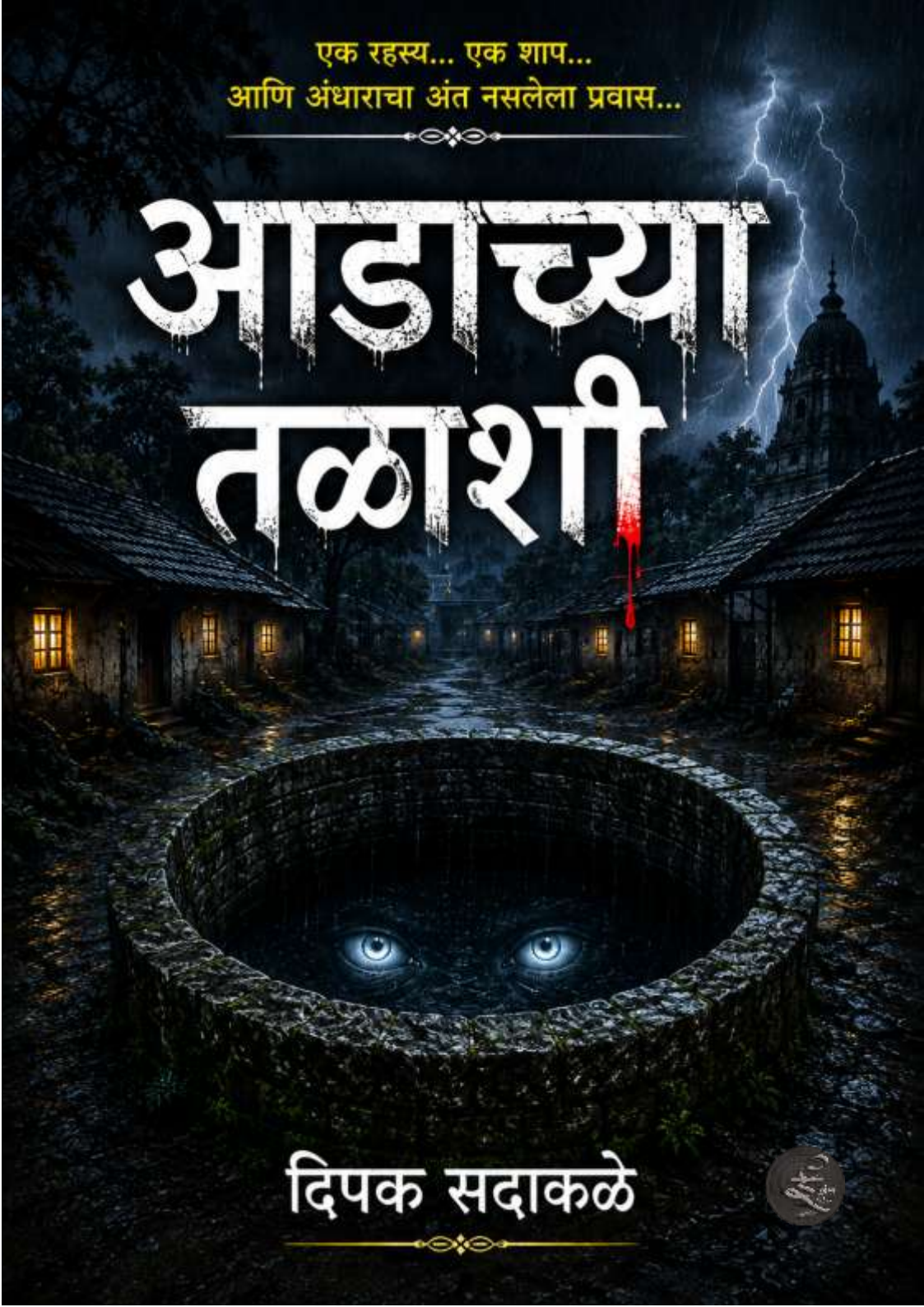

दिपक सदाकळे

ई साहित्य प्रतिष्ठान

सादर करत आहे

आडाच्या तळाशी

रहस्य-भयकादंबरी

दिपक सदाकळे

आडाच्या तळाशी(रहस्य-भयकादंबरी)

लेखक:

दिपक दगडू सदाकळे

मु. पो. आरवडे, ता. तासगांव,

जि. सांगली – ४१६३१२

मोबाइल : +91 9421006005

ई-मेल : sadakale.deepak@gmail.com

मुखपृष्ठ- दिपक सदाकळे

या पुस्तकातील लेखनाचे सर्व हक्क लेखकाकडे सुरक्षित असून पुस्तकाचे किंवा त्यातील अंशाचे पुनर्मुद्रण वा नाट्य, चित्रपट किंवा इतर रुपांतर करण्यासाठी लेखकाची लेखी परवानगी घेणे आवश्यक आहे. तसे न केल्यास कायदेशीर कारवाई (दंड व तुरुंगवास) होऊ शकते.

This declaration is as per the Copyright Act 1957 read with Sections 43 and 66 of the IT Act 2000. Copyright protection in India is available for any literary, dramatic, musical, sound recording and artistic work. The Copyright Act 1957 provides for registration of such works. Although an author's copyright in a work is recognised even without registration. Infringement of copyright entitles the owner to remedies of injunction, damages and accounts.

प्रकाशक :- ई साहित्य प्रतिष्ठान

www.esahity.com
esahity@gmail.com
Whatsapp- 9987737237
(विनामूल्य ईपुस्तकांसाठी फ़क्त नाव गाव कळवा)

प्रकाशन : ८ सप्टेंबर २०२६

ISBN :978-93-5943-524-4

छापिल प्रत खासगी वितरणासाठी उपलब्ध
देणगी मूल्य- रु. १५०/- फक्त
(१००% रक्कम लेखकाकडे छपाईचा खर्च म्हणून जाईल.)
(संपर्क- दिपक दगडू सदाकळे- 9421006005)

©esahity Pratishthan®2026

- विनामूल्य वितरणासाठी उपलब्ध.
- आपले वाचून झाल्यावर आपण हे फ़ॉरवर्ड करू शकता.
- हे ई पुस्तक वेबसाईटवर ठेवण्यापुर्वी किंवा वाचनाव्यतिरिक्त कोणताही वापर करण्यापुर्वी ई-साहित्य प्रतिष्ठानची लेखी परवानगी घेणे आवश्यक आहे.

लेखक परिचय

दिपक दगडू सदाकळे

शिक्षण : बी.ए. इंग्रजी (BA English)

साहित्याची सुरुवात : दहावी परीक्षा दिल्यानंतर मोकळ्या वेळेत डॉ. साहित्यसम्राट अण्णा भाऊ साठे यांची फकीर ही कादंबरी वाचली. त्या क्षणापासून लेखन आणि वाचन याबाबत मनात ओढ निर्माण झाली.

प्रेरणास्थान : डॉ. अण्णा भाऊ साठे त्यांनी ग्रामीण जीवन, कामगार वर्ग व शोषितांचे दुःख अत्यंत प्रभावीपणे मांडले. त्यांचं कार्यच माझं साहित्यिक प्रेरणास्थान ठरलं.

आवड : ग्रामीण जीवनावर आधारित कथा व साहित्य लिहिणे. गावाकडच्या माणसांचे सुख-दुःख, संस्कृती, परंपरा, संघर्ष व भावभावना यांचे वास्तव चित्रण करणं हे लेखनामधील मुख्य उद्दिष्ट आहे.

साहित्यिक शैली : ग्रामीण बोलीभाषेचा वापर, साधी व सरळ भाषाशैली, अनुभवांवर आधारित लेखन, जीवनाच्या तळागाळातील सत्य सांगण्याचा प्रयत्न.

आवडते लेखक :- डॉ. अण्णा भाऊ साठे, पु.ल.देशपांडे, व्यंकटेश माडगुळकर, ग.दि. माडगुळकर, वि.वा.शिरवाडकर, प्र.के अत्रे, वि. स. खांडेकर, राम गणेश गडकरी.

माझा पहिला प्रकाशित काव्यसंग्रह "उजेडाच्या शोधात" हा आहे. त्या काव्यसंग्रहातून समाजातील वेदना, संघर्ष, आशा आणि परिवर्तनाची आस शब्दबद्ध करण्याचा प्रयत्न केला. वाचकांकडून मिळालेल्या प्रेम आणि प्रोत्साहनामुळेच कादंबरी लेखनाकडे वळण्याचं धैर्य मिळालं.

"आडाच्या तळाशी" ही माझी रहस्य-भयप्रधान कादंबरी आहे. ही कथा केवळ अलौकिक घटनांची नाही; ती भीती, मौन, अपराधभाव, लोकविश्वास आणि मानवी मनातील अंधाऱ्या कोपऱ्यांचा शोध घेणारी आहे. या कादंबरीतून वाचकांना थरारासोबत विचार करायलाही भाग पाडावं, हा माझा प्रयत्न आहे.

लेखन ही माझ्यासाठी केवळ अभिव्यक्ती नाही, तर समाज, माणसं आणि त्यांच्या अनुभवांशी जोडून राहण्याचा एक प्रामाणिक मार्ग आहे. पुढील काळातही विविध साहित्यप्रकारांतून अर्थपूर्ण आणि दर्जेदार लेखन वाचकांपर्यंत पोहोचवण्याचा माझा प्रयत्न कायम राहील.

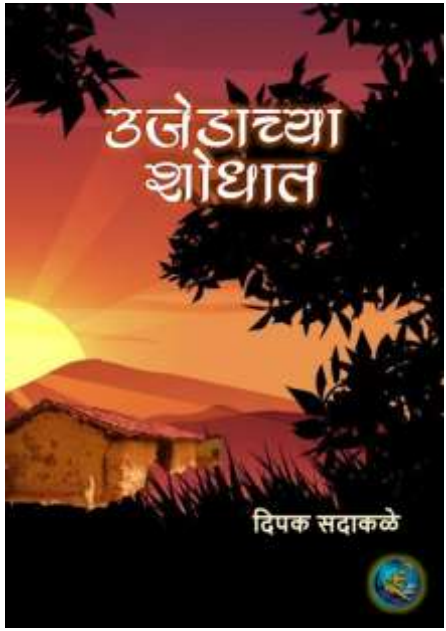

कव्हरवर क्लिक करताच पुस्तक उघडेल

अर्पणपत्रिका:

" माझ्या प्रत्येक वाचकाला...

ज्यांच्या प्रेमामुळे

माझ्या लेखणीला नवी ताकद मिळत राहते,

आणि ज्यांच्या मनात

माझ्या शब्दांना एक छोटंसं घर मिळतं.

ही कादंबरी सस्नेह अर्पण.."

मनोगत

काही कथा आपण लिहित नाही.

त्या आपल्याला लिहायला भाग पाडतात.

"आडाच्या तळाशी" ही केवळ भयकादंबरी नाही. ती भीती, अपराध, अंधश्रद्धा, मौन आणि मानवी मनाच्या अंधाऱ्या कोपऱ्यांचा शोध घेणारा प्रवास आहे.

ग्रामीण भागात वाढताना अनेक आख्यायिका, गूढ आड, स्मशान, जुन्या वाड्यांच्या कथा आणि रात्रीच्या कुजबुजीतून जन्मलेल्या दंतकथा ऐकायला मिळाल्या. त्या कथांमध्ये भूतांपेक्षा माणसांच्या मनात दडलेली भीती अधिक मोठी होती. त्या अनुभवांनी या कादंबरीचं बीज रुजवलं.

या कथेतला अंधार हा फक्त आडात नाही. तो माणसांच्या मनात आहे. काही वेळा आपण लपवलेल्या सत्यात आहे. काही वेळा आपण गप्प राहिलेल्या अन्यायात आहे.

ही कथा लिहिताना माझा प्रयत्न फक्त वाचकाला घाबरवण्याचा नव्हता, तर प्रत्येक पानानंतर त्याच्या मनात एक प्रश्न निर्माण करण्याचा होता.

खरा अंधार नेमका कुठे असतो?

या प्रवासात साथ दिलेल्या माझ्या कुटुंबीयांचे, मित्रांचे आणि प्रत्येक वाचकाचे मनःपूर्वक आभार.

आपल्या प्रतिक्रिया, सूचना आणि प्रेम हीच माझ्या लेखनाची खरी प्रेरणा आहे.

अस्विकरण

“आडाच्या तळाशी” ही कादंबरी पूर्णतः काल्पनिक कथा आहे. या कथेतील सर्व घटना, प्रसंग, पात्रे, स्थळे, नावे आणि कथानक हे लेखकाच्या कल्पनेतून साकारलेले आहेत.

या कथेचा कोणत्याही जीवित अथवा मृत व्यक्तीशी, वास्तविक घटना, संस्था किंवा स्थळाशी प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्ष संबंध नाही. कथेमध्ये आढळणारे कोणतेही साम्य हे निव्वळ योगायोग समजावा.

या कादंबरीतील भय, रहस्य, अंधश्रद्धा आणि अलौकिक प्रसंग हे केवळ साहित्यिक कल्पनेचा भाग आहेत. त्यांचा उद्देश कोणत्याही व्यक्ती, समाज, श्रद्धा किंवा परंपरेचा अवमान करणे हा नाही.

ही कथा केवळ मनोरंजन आणि साहित्यिक अनुभवासाठी आहे.

अनुक्रमणिका

भाग १ : मध्यरात्रीची हाक

भाग २ : गणेश परत आला

भाग ३ : वीस वर्षांपूर्वीची मुलगी

भाग ४ : आडाखालील दरवाजा

भाग ५ : जमिनीखालचे आवाज

भाग ६ : अनोळखी

भाग ७ : काळा महाराज

भाग ८ : सावल्यांचे शहर

भाग ९ : रक्षक

भाग १० : गावावरची रात्र

भाग ११ : सत्याची किंमत

भाग १२ : अंतिम दार

उपसंहार : गावची आख्यायिका

भाग १ : मध्यरात्रीची हाक

पावसाने त्या रात्री गावाला ला अक्षरशः वेढा घातला होता. ओढा, गावातल्या गटारी भरून वाहत होते. आकाश काळ्या ढगांनी भरून गेले होते. चमकत्या विजेच्या उजेडानी क्षणाक्षणाला गावाचे रूप बदलत होते. कधी झोपलेल्या राक्षसासारखे,तर कधी एखाद्या शापित अवशेषासारखे सगळा गांव अंधारात होता.

रात्रीचे दहा वाजून गेले होते आमवस्या होती त्यात शनिवार होता त्यामुळे गावातील प्रत्येक घराचे दरवाजे बंद होते. खिडक्या घट्ट लावलेल्या होत्या. चुली विझल्या होत्या. अधून मधून कुत्री भुकत होती. पण गावातील माणसांचे आवाज एकदम थांबले होते. कारण गाव गावामध्ये एक नियम होता. एक असा नियम, ज्यामागचे कारण कोणी विचारत नसे. आणि ज्याचे उत्तर कोणी देत नसे.

गावात कोणाला लागीर लागली की घरातली माणसं डॉक्टर च्या आधी देवाचं नाव घेत. मग कुणीतरी म्हातारी बाई म्हणायची, “उतारा टाका... नाहीतर ही बाधा वाढत जाईल. ”

काहीजण म्हणत होते की, दर अमावस्येच्या रात्री, शनिवारी आडाकडे उतारे टाकतात. त्यात लिंबू, मिरच्या, मीठ, हळद-कुंकू आणि नारळ, असे वेगवेगळे आणि विचित्र उतारे दिसायचे.

पण हे उतारे नेमके कुणासाठी असायचे, हे मात्र कुणालाच माहीत नव्हतं. सकाळी आडाच्या वाटेने जाणाऱ्या माणसाला कधी लिंबू दिसायचा, कधी काळ्या दोऱ्याची गुंडाळी, तर कधी नारळ फुटलेला दिसायचा. कुणी

त्याला हात लावायचं नाही. पायाने चुकून जरी धक्का लागला तरी माणूस चार पावलं मागे व्हायचा.

पण गावातल्या जुन्या माणसांना एक गोष्ट माहीत होती.

हे उतारे आडाच्या वाटेवर कालपासून पडलेले नव्हते. ते वर्षानुवर्षे तिथे पडत होते.

आणि प्रत्येक अमावस्येनंतर दुसऱ्या दिवशी ते दिसायचे.

एकदा जनू काकांनी धाडस करून पहाटेच आडाकडे जाऊन पाहिलं होतं. मागच्या रात्री टाकलेला उतारा तिथे नव्हता. लिंबू नव्हता, मिरच्या नव्हत्या, नारळही नव्हता.

फक्त ओल्या मातीवर दोन अनोळखी पावलांचे ठसे होते.

आडापासून बाहेरच्या दिशेने नाही...

तर आडाच्या काठापासून **आडाच्या आतल्या बाजूला जाणारे.**

जनू काका बराच वेळ त्या ठशांकडे पाहत राहिले.

मग त्यांनी आडात डोकावलं.

खाली काळोख होता.

पण त्या काळोखातून मंद कुजक्या वासाची एक झुळूक वर आली. आणि अंगावर अचानक काटा आला. जनू काका दोन पावलं मागे सरकले.

त्या दिवसापासून त्यांनी कधीही अमावस्येच्या रात्री आडाकडे जाण्याची हिंमत केली नाही.

कारण गावात एक कुजबुज होती...

उतारा टाकणारे लोक आडाजवळ जातात,
पण परत कधीच येत नाहीत.

"मध्यरात्रीनंतर काळ्या आडाच्या दिशेने जायचे पण नाही आणि तिकडे पाहायचे नाही."

हा नियम गावातल्या लेकरांपासून म्हाताऱ्यांपर्यंत सगळे पाळत होते.

भीतीपोटी.

की अनुभवापोटी...

हे मात्र कुणालाच ठाऊक नव्हते.

पण त्या रात्री...

सोळा वर्षांचा गणेश हा नियम मोडणार होता.

"आई, मी जरा बाहेर जाऊन येतो."

स्वयंपाकघरात भांडी आवरत असलेल्या सोनाबाईं मागे वळून पाहिले.

"आता? या वेळी?"

"मित्रांकडे जातो. दहा मिनिटांत येतो."

"गण्या, बाहेर पाऊस किती आहे बघितलंस का?"

पण तोपर्यंत गणेशने अंगावर जाकीट चढवले होते.

त्याच्या चेहऱ्यावर किशोरवयीन बेफिकीरीचे हसू होते.

गावातल्या जुन्या गोष्टींवर त्याचा कधीच विश्वास नव्हता.

भुतं, शाप, आत्मे...

हे सगळं त्याला म्हाताऱ्या लोकांच्या गप्पा वाटायचं.

सोनाबाईं ना उत्तर देण्याचीही उसंत न देता तो बाहेर पडला.

थंडगार पावसाचे थेंब त्याच्या अंगावर कोसळू लागले.

गावाच्या अरुंद वाटा ओलांडत तो हळूहळू गावाच्या ओड्याच्या दिशेने निघाला.

आणि काही वेळातच...

तो त्या जागी पोहोचला.

काळा आड.

शेकडो वर्षांची.

शेवाळाने माखलेली.

अंधाराच्या मध्यभागी उभी असलेली.

गावातील वृद्धांच्या मते त्या आडाचा तळ कोणीच पाहिला नव्हता.

आणि ज्यांनी पाहण्याचा प्रयत्न केला...

ते कधी पूर्वीसारखे परतले नव्हते.

गणेशच्या ओठांवर उपहासपूर्ण हसू उमटले.

"लोकही ना... काहीही सांगतात."

तो आडाच्या कठड्यावर चढला.

आणि खाली डोकावला.

खाली फक्त अंधार होता.

घट्ट.

जिवंत.

श्वास घेणारा अंधार.

क्षणभर त्यालाही अस्वस्थ वाटले.

पण पुढच्याच क्षणी त्याने स्वतःला सावरले.

तेव्हाच...

त्याच्या कानावर एक आवाज आला.

एक स्त्री रडत होती.

अतिशय मंद.

अतिशय खोल.

जणू पृथ्वीच्या पोटातून.

"मला... बाहेर काढ..."

गणेशचा श्वास अडकला.

तो सावधपणे पुढे झुकला.

पुन्हा तोच आवाज.

यावेळी अधिक स्पष्ट.

अधिक जवळ.

"मला... बाहेर काढ..."

गणेशचा घसा कोरडा पडला.

पावसाचे थेंब आता अधिक वेगाने कोसळत होते. विजेचा एक झोत आकाशात चमकून गेला आणि क्षणभर काळ्या आडाचा कठडा उजळून निघाला.

"कोण आहे तिथे?" त्याने धाडस एकवटून विचारले.

काही क्षण उत्तर आले नाही.

फक्त पावसाचा आवाज.

आणि आडाच्या खोल तळाशी उसळणारी भयाण शांतता.

गणेश आणखी थोडा पुढे झुकला.

तेव्हाच...

खाली कुठेतरी हालचाल झाली.

आणि एक आवाज पुन्हा वर आला.

यावेळी तो स्त्रीचा नव्हता.

तो जणू अनेक आवाज एकत्र मिसळून तयार झाला होता.

खोल.

ओला.

आणि अस्वाभाविक.

"तुझी आई..."

गणेशच्या छातीत धडधड वाढली.

क्षणभर त्याच्या मेंदूने विचार करणेच थांबवले.

आई?

त्याची आई तर घरी होती.

मग हा आवाज कोणाचा?

त्याने घाईघाईने मोबाईल खिशातून काढला आणि टॉर्च सुरू केली.

पिवळसर प्रकाशाचा झोत आडाच्या काळोखात उतरला.

खाली काळे पाणी होते.

स्थिर.

निश्चल.

जणू आरशासारखे.

गणेशने सुटकेचा निःश्वास सोडला.

"वेडेपणा आहे सगळा..."

तो स्वतःशीच पुटपुटला.

मात्र त्याचे वाक्य पूर्ण होण्याआधीच पाण्याच्या पृष्ठभागावर लहरी उठल्या.

एक...

दोन...

तीन...

आणि अचानक...

त्या काळ्या पाण्यात दोन पांढरे डोळे उघडले.

ते डोळे मानवी नव्हते.

त्यात जीवन नव्हते.

पण मृत्यूही नव्हता.

ते फक्त त्याच्याकडे पाहत होते.

न हलता.

न मिचकावता.

सरळ त्याच्या आत्म्यापर्यंत पोहोचणाऱ्या नजरेने.

गणेशच्या तोंडातून किंकाळी बाहेर पडली.

तो मागे सरकण्याचा प्रयत्न करू लागला.

पण भीतीमुळे त्याचे शरीरच ऐकत नव्हते.

विजेचा आणखी एक कडकडाट झाला.

आणि त्या उजेडात त्याला असं वाटलं की ते डोळे आता अधिक जवळ आले होते.

अधिक मोठे.

अधिक जिवंत.

त्याचा तोल गेला.

क्षणभर त्याचे हात हवेत फडफडले.

कठड्यावरील शेवाळामुळे त्याचा पाय घसरला.

आणि पुढच्याच क्षणी...

तो अंधारात कोसळला.

त्याच्या किंकाळीचा आवाज पावसाच्या प्रचंड गडगडाटात विरून गेला.

मग पुन्हा सगळं शांत झालं.

जणू काहीच घडलं नव्हतं.

दुसऱ्या दिवशी सकाळी गाव जागं झालं.

पण गणेश घरी परतला नव्हता.

सुरुवातीला सोनाबाई ना वाटलं तो एखाद्या मित्राकडे झोपला असेल.

मात्र सकाळ सरली.

दुपार झाली.

तरी गणेशचा पत्ता नव्हता.

गावभर शोधाशोध सुरू झाली.

शेतं पालथी घातली गेली.

ओढा,वगळी तपासल्या गेल्या .

सगळ्या शिवारात माणसं पाठवली गेली.

पण गणेश कुठेच सापडला नाही.

त्याचा मोबाईल नाही.

चप्पल नाही.

मृतदेह नाही.

काहीच नाही.

जणू तो रात्रीच्या अंधाराने गिळून टाकला होता.

संध्याकाळपर्यंत गावात कुजबुज सुरू झाली.

म्हातारे लोक एकमेकांकडे अर्थपूर्ण नजरेने पाहू लागले.

स्त्रियांनी लेकरांना घराबाहेर जाण्यास मनाई केली.

आणि काहींच्या ओठांवर एकच वाक्य पुन्हा पुन्हा उमटत राहिलं

"पुन्हा सुरुवात झाली..."

"ती जागी झाली..."

"यावेळी कोणाचा नंबर आहे?"

पण हे शब्द कोणी मोठ्याने बोलत नव्हते.

कारण गावा ला अजूनही वीस वर्षांपूर्वीच्या त्या रात्रीची भीती वाटत होती.

त्या रात्रीची...

जिचा उल्लेख करणेही गावात बंदी होते.

गणेश परतला

रात्र अजूनही संपलेली नव्हती.

पाऊस तसाच कोसळत होता.

कौलांवर आदळणाऱ्या थेंबांचा आवाज आणि अधूनमधून आकाश फाडणारी विजेची चमक याशिवाय साऱ्या गावात मृत शांततेची चादर पसरली होती.

सोनाबाई मात्र झोपू शकत नव्हत्या.

गणेश सकाळपासून बेपत्ता होता.

संपूर्ण गाव शोधून झाले होते.

पण मुलाचा कुठेच मागमूस नव्हता.

मनात भीतीचे असंख्य विचार उसळत होते.

तेव्हाच...

घराच्या ओसरीत कोणीतरी चालत असल्याचा आवाज आला.

टक...

टक...

टक...

ओल्या पावलांचा.

जणू पावसातून भिजत आलेली एखादी व्यक्ती घराभोवती फेर धरत होती.

सोनाबाईं च्या अंगावर शहारा उठला.

त्या हळूच उठल्या.

कंदील पेटवला.

थरथरणाऱ्या हातांनी तो उचलला आणि दरवाज्याकडे पाहू लागल्या.

क्षणभर काहीच दिसले नाही.

मग विजेचा झोत चमकला.

आणि मातीच्या जमिनीवर उमटलेले पाण्याचे ठसे त्यांना दिसले.

ते ठसे बाहेरून आत आले होते.

पण दरवाजा तर आतून बंद होता.

सोनाबाईं च्या छातीत धडधड वाढली.

कापऱ्या हातांनी त्यांनी कडी उघडली.

दार किरकिरत उघडले.

आणि पुढच्याच क्षणी त्यांच्या तोंडून किंकाळी बाहेर पडता पडता राहिली.

दारासमोर गणेश उभा होता.

पूर्ण भिजलेला.

अंगावरून पाणी टपटपत होते.

केस चेहऱ्यावर चिकटले होते.

पण सर्वात विचित्र गोष्ट म्हणजे...

तो हलत नव्हता.

श्वास घेत असल्याचेही जाणवत नव्हते.

तो फक्त उभा होता.

जणू कोणीतरी त्याला तिथे आणून ठेवले होते.

"ग... गण्या?"

सोनाबाईं च्या तोंडून कसाबसा आवाज बाहेर पडला.

काही क्षण गणेश निश्चल राहिला.

मग त्याच्या ओठांवर हळूहळू हसू उमटू लागले.
ते हसू त्याच्या चेहऱ्यावर शोभत नव्हते.
आईला ओळखून आनंद झालेल्या मुलाचे ते हसू नव्हते.
ते काहीतरी वेगळे होते.
काहीतरी थंड.
निर्जीव.
अस्वस्थ करणारे.
सोनाबाईं च्या अंगातील रक्त गोठू लागले.
कारण त्यांचा मुलगा जरी समोर उभा असला...
तरी त्याच्यात काहीतरी बदलले होते.
काहीतरी भयंकर.
मग गणेशने हळूहळू मान वर केली.
कंदिलाचा प्रकाश त्याच्या चेहऱ्यावर पडला.
आणि सोनाबाईं च्या हातातील कंदील जवळजवळ खाली पडला.
कारण...
त्याच्या डोळ्यांच्या जागी डोळे नव्हते.
तिथे दोन काळे, अथांग खोलगट खड्डे होते.
जणू कुणीतरी त्याच्या डोळ्यांसकट आत्माही उपटून नेली होती.
सोनाबाईं ना ओरडायचे होते.
पळून जायचे होते.
पण भीतीने त्यांचे शरीर दगडासारखे जड झाले होते.

गणेश हळूहळू पुढे आला.

त्याच्या प्रत्येक पावलाबरोबर जमिनीवर ओल्या चिखलाचे ठसे उमटत होते.

पण त्या पाण्याचा रंग काळा होता.

असामान्य.

जणू आडाच्या तळातील अंधारच त्याच्यासोबत आला होता.

तो अगदी आईसमोर येऊन थांबला.

काही क्षण त्याने न हलता तिच्याकडे पाहिले.

किंवा...

पाहत असल्यासारखे वाटले.

मग त्याच्या ओठांतून आवाज बाहेर पडला.

तो गणेशचा आवाज नव्हता.

तो खोल होता.

ओलसर होता.

आणि जणू आडाच्या तळातून प्रतिध्वनीत होत होता.

"आई..."

सोनाबाईं च्या डोळ्यांत पाणी आले.

शेवटी आई ती आईच असते,

"गण्या... कुठे होतास रे?"

गणेशच्या ओठांवर पुन्हा तेच भेसूर हसू उमटले.

मग त्याने हळूहळू कुजबुजले

"आई..."

"आडाच्या तळाशी..."

तो थांबला.

बाहेर विजेचा प्रचंड कडकडाट झाला.

आणि पुढच्याच क्षणी त्याने शब्द उच्चारले

"आडाच्या तळाशी अजून कोणी तरी जिवंत आहे."

ते वाक्य हवेत विरताच घरातील कंदील स्वतःहून विझला.

आणि काळोखाने सगळ्यांना गिळून टाकले.

भाग २ : गणेश परतला

कंदील विझला.

क्षणात घर काळ्याकुट्ट अंधारात बुडाले.

सोनाबाईं ना स्वतःचा श्वासही ऐकू येत नव्हता.

बाहेर पाऊस कोसळत होता.

आत भीती.

आणि त्या दोघांच्या मध्ये...

गणेश.

किंवा गणेशसारखं दिसणारं काहीतरी.

"गण्या..."

सोनाबाईं नी थरथरत्या आवाजात हाक मारली.

उत्तर आलं नाही.

अंधार अधिक दाट होत गेला.

मग अचानक...

त्यांच्या कानाजवळ कुणीतरी कुजबुजलं.

"आई..."

सोनाबाई किंचाळल्या.

त्या मागे सरकल्या.

पण तिथे कोणीच नव्हतं.

गणेश अजूनही दाराजवळ उभा होता.

त्याच जागी.
त्याच अवस्थेत.
जणू तो हललाच नव्हता.
मग त्यांच्या लक्षात आलं...
आवाज त्याच्या तोंडातून आला नव्हता.
तो घराच्या वेगवेगळ्या कोपऱ्यांतून येत होता.
कधी छतावरून.
कधी भिंतीतून.
कधी जमिनीखालून.
"आई..."
"आई..."
"आई..."
एकच शब्द.
पण अनेक आवाज.
सोनाबाई जरी घाबरली असली तरी ती गाण्याचा च विचार करत होती.
म्हणतात ना आई सारखं,आई इतकं फक्त आईच करू शकते तसेच.
सोनाबाईं च्या डोळ्यांतून अश्रू वाहू लागले.
"तू माझा गण्या आहेस ना?"
क्षणभर शांतता पसरली.
मग गणेश हळूहळू हसू लागला.
ते हसू वाढत गेलं.

मोठं होत गेलं.
आणि काही क्षणांतच ते घरभर घुमू लागलं.
जणू शेकडो लोक एकत्र हसत होते.
सोनाबाईं नी कान झाकले.
पण आवाज थांबत नव्हता.
अचानक...
हसू थांबलं.
पूर्ण शांतता.
मग गणेश बोलला.
"त्यांना अंधार आवडत नाही."
सोनाबाई स्तब्ध झाल्या.
"कोणाला?"
गणेशने उत्तर दिलं नाही.
तो हळूहळू घरात शिरला.
त्याच्या ओल्या पावलांचे ठसे जमिनीवर उमटत होते.
पण ते पाण्याचे नव्हते.
ते काळसर रक्ताचे होते.
सोनाबाईं ची नजर त्या ठशांवर गेली.
आणि त्यांचा जीव दचकला.
कारण प्रत्येक ठशाच्या मध्यभागी एक विचित्र चिन्ह उमटलेलं होतं.
एक वर्तुळ.

आणि त्याच्या मध्यभागी...

आडासारखा काळा ठिपका.

गणेश आपल्या खोलीकडे निघाला.

पण खोलीत जाण्याआधी तो थांबला.

हळूहळू मागे वळला.

आणि पहिल्यांदाच त्याच्या चेहऱ्यावर दुःख दिसलं.

खरं दुःख.

जणू कुठेतरी आत खोलवर खरा गणेश अजून जिवंत होता.

"आई..."

तो कुजबुजला.

"मला खाली जाऊ द्यायला नको होतं."

सोनाबाईं चे डोळे भरून आले.

"गण्या..."

"तो अजूनही तिथे आहे."

"कोण?"

गणेशचे ओठ थरथरले.

त्याच्या डोळ्यांच्या काळ्या खाचांमधून अचानक काळसर पाणी वाहू लागलं.

आणि तो कुजबुजला

"जो स्वप्नांमध्ये आधी येतो..."

"आणि नंतर माणसांमध्ये."

तेवढ्यात घराच्या मागच्या भिंतीवर धाडकन काहीतरी आदळलं.

धाड!

मग पुन्हा.

धाड!

धाड!

धाड!

जणू बाहेर कुणीतरी भिंतीवर मुठी मारत होतं.

सोनाबाई घाबरून खिडकीकडे वळल्या.

बाहेर कोणीच नव्हतं.

फक्त पाऊस.

आणि अंधार.

पण चिखलात काहीतरी दिसत होतं.

अनेक पावलांचे ठसे.

लहान.

मोठे.

वृद्धांचे.

मुलांचे.

स्त्रियांचे.

शेकडो.

आणि ते सर्व...

घराच्या दिशेने येत होते.

सोनाबाईं चा घसा कोरडा पडला.
कारण त्या पावलांच्या टोकाशी कोणतीही माणसं नव्हती.
फक्त ठसे होते.
जणू अदृश्य लोक चालत होते.
तेवढ्यात गणेशच्या खोलीतून एक किंकाळी आली.
असह्य.
अमानवी.
सोनाबाई धावत आत गेल्या.
आणि जे दृश्य त्यांनी पाहिलं...
त्यामुळे त्यांचा आत्माच हादरला.
गणेश भिंतीवर चिकटला होता.
जणू कुणीतरी अदृश्य शक्तीने त्याला हवेत उचललं होतं.
त्याचं शरीर तडफडत होतं.
आणि भिंतीवर रक्ताने एकच वाक्य लिहिलं जात होतं
"ती अजून आडात नाही..."

भाग ३ : वीस वर्षांपूर्वीची मुलगी

रात्र सरली होती.

पण गावचा अंधार अजून हटला नव्हता.

सकाळचा सूर्य उगवला होता, तरी गावातील प्रत्येक चेहरा फिकट दिसत होता.

कारण रात्रीची घटना आता संपूर्ण गावात पसरली होती.

गणेश परत आला होता.

पण तो पूर्वीसारखा नव्हता.

आणि त्याच्या घराच्या भिंतीवर रक्ताने लिहिलेलं ते वाक्य...

"ती अजून आडात नाही..."

हे ऐकताच गावातील काही वृद्धांचे चेहरे पांढरे पडले होते.

त्यांनी एकमेकांकडे पाहिलं.

जणू एखादं पुरलेलं रहस्य पुन्हा श्वास घेऊ लागलं होतं.

त्या सकाळी गावाच्या चौकात लोक जमले होते.

कोणी उघडपणे बोलत नव्हतं.

पण प्रत्येकाच्या नजरेत एकच प्रश्न होता.

"ती परत आली आहे का?"

गावातील सर्वांत वृद्ध माणूस हरिभाऊ वडाच्या झाडाखाली बसला होता.

त्याच्या थरथरणाऱ्या हातात जपमाळ होती.

पण ओठांवर मंत्र नव्हते.

फक्त एकच नाव होतं.

"नयना..."

अचानक त्याच्या हातातून जपमाळ खाली पडली.

कारण गर्दीत त्याला एक चेहरा दिसला.

एक मुलगी.

पांढरा ड्रेस.

ओले केस.

आणि अनवाणी पाय.

ती गर्दीच्या टोकाला उभी होती.

शांत.

निश्चल.

हरिभाऊंचा श्वास अडकला.

कारण तो चेहरा त्याने आधीही पाहिला होता.

वीस वर्षांपूर्वी.

त्या रात्री.

त्या आडजवळ.

त्याने पुन्हा नीट पाहिलं.

पण पुढच्याच क्षणी ती मुलगी अदृश्य झाली.

जणू ती तिथे कधी होतीच नाही.

दुपारी गणेश पुन्हा गायब झाला.

सोनाबाईं नी सगळीकडे शोध घेतला.

शेवटी तो काळ्या आडाजवळ सापडला.
तो कठड्यावर बसला होता.
पाय हवेत सोडून.
जणू कुणाशी तरी बोलत होता.
"गण्या!"
सोनाबाई ओरडल्या.
गणेशने हळूहळू मान वळवली.
त्याच्या काळ्या डोळ्यांच्या खाचांमध्ये पावसाचं पाणी साचलं होतं.
"ती दुःखी आहे."
तो शांतपणे म्हणाला.
"कोण?"
"नयना."
सोनाबाईं च्या छातीत धस्स झालं.
हे नाव त्यांनी कित्येक वर्षांत ऐकलं नव्हतं.
गावात कोणी घेतही नव्हतं.
"तुला हे नाव कुठून कळलं?"
गणेश काही क्षण शांत राहिला.
मग आडकडे बोट दाखवत म्हणाला
"ती खाली रडते."
"रोज."
"रात्रभर."

"आणि म्हणते..."

त्याचा आवाज अचानक बदलला.

तो मुलाचा राहिला नाही.

तो एका मुलीचा झाला.

आर्त.

तुटलेला.

वेदनांनी भरलेला.

"बाबा... मला घरी न्यायला ये..."

सोनाबाईं च्या पायाखालची जमीन सरकली.

त्या घाबरून मागे सरकल्या.

आणि त्याच क्षणी आडातून थंड वाऱ्याचा झोत वर आला.

जणू कुणीतरी खोल अंधारात श्वास घेत होता.

त्या रात्री हरिभाऊंना झोप लागली नाही.

मध्यरात्रीच्या सुमारास त्यांच्या घराचा दरवाजा आपोआप उघडला.

कर्कश आवाज करत.

हळूहळू.

हरिभाऊ उठून बसले.

घरात कोणी नव्हतं.

पण बाहेरच्या अंगणात चिखलात पावलांचे ठसे दिसत होते.

लहान मुलीचे.

अनवाणी.

ते ठसे घरातून बाहेर जात होते.

हरिभाऊ नकळत त्यांच्यामागे निघाले.

एक.

दोन.

तीन.

अनेक वळणे घेत.

ते ठसे त्यांना गावाच्या टोकापर्यंत घेऊन गेले.

आणि शेवटी...

काळ्या आडपाशी थांबले.

पावसाने भिजलेल्या कठड्यावर एक आकृती बसली होती.

पांढरा ड्रेस.

लांब केस.

अनवाणी पाय.

हरिभाऊंच्या डोळ्यांत अश्रू आले.

त्यांचा आवाज थरथरला.

"नयना...?"

आकृतीने हळूहळू मान वळवली.

वीज चमकली.

आणि क्षणभर तिचा चेहरा उजळला.

ती नयनाच होती.

जशी वीस वर्षांपूर्वी होती.

तशीच.
एक दिवसही मोठी न झालेली.
पण तिच्या डोळ्यांत निरागसता नव्हती.
तिथे फक्त दुःख होतं.
आणि अथांग राग.
ती काही क्षण हरिभाऊंकडे पाहत राहिली.
मग शांतपणे म्हणाली
"बाबा..."
हरिभाऊंच्या डोळ्यांतून अश्रू वाहू लागले.
"मुली..."
"मी अजून तिथेच आहे."
"कुठे?"
नयनाने हळूहळू आडकडे बोट दाखवलं.
मग कुजबुजली
"जिथे तुम्ही मला सोडलं होतं."
आणि पुढच्याच क्षणी...
ती आकृती विरघळू लागली.
धुक्यासारखी.
पावसात मिसळून.
अंधारात हरवून.
मात्र ती पूर्ण नाहीशी होण्याआधी एक वाक्य हवेत तरंगत राहिलं

"बाबा... त्याला जागं करू नका..."
हरिभाऊ गारठून गेले होते तसेच उभे राहिले.
कारण त्याच क्षणी...
आडाच्या तळातून एक प्रचंड गर्जना ऐकू आली.
आणि काळ्या पाण्याच्या पृष्ठभागावर...
दोन लाल डोळे उघडले.

भाग ४ : आडाखालील दरवाजा

त्या दोन लाल डोळ्यांनी हरिभाऊंकडे पाहिलं.

फक्त काही क्षण.

पण त्या काही क्षणांत हरिभाऊंना वीस वर्षांचा भूतकाळ पुन्हा जगावा लागला.

नयनाची किंकाळी.

गावकऱ्यांचे चेहरे.

मंत्रोच्चार.

आणि स्वतःची असहाय्यता.

हरिभाऊ दचकून मागे सरकले.

त्यांच्या पायाखालील चिखल उडाला.

पण ते डोळे मात्र तिथेच होते.

काळ्या पाण्याच्या तळाशी.

न हलणारे.

न मिचकावणारे.

फक्त पाहणारे.

मग अचानक...

पाण्याचा पृष्ठभाग हलू लागला.

सुरुवातीला हलके.

नंतर अधिक वेगाने.

जणू आडाच्या तळाशी एखादे प्रचंड हृदय धडधडत होते.

धड...

धड...

धड...

प्रत्येक ठोक्याबरोबर आडाच्या भिंती थरथरू लागल्या.

हरिभाऊंनी घाबरून मागे पाहिलं.

आणि त्यांच्या अंगावर काटा आला.

कारण आडाच्या कठड्यावर कोरडी माती नव्हती.

तिथे ताज्या हातांचे ठसे उमटले होते.

लहान मुलांचे.

स्त्रियांचे.

वृद्धांचे.

शेकडो.

जणू कुणीतरी आतून वर येण्याचा प्रयत्न करत होतं.

मग...

एक हात पाण्यातून बाहेर आला.

पांढराफटक.

विचित्र लांब बोटांचा.

हरिभाऊंच्या छातीत धस्स झालं.

कारण तो हात नयनाचा नव्हता.

तो माणसाचाही नव्हता.

त्याला सहा बोटं होती.
आणि प्रत्येक बोटाच्या टोकावर...
एक डोळा.
जिवंत.
उघडा.
पाहणारा.
हरिभाऊंच्या तोंडून किंकाळी फुटली.
त्याच क्षणी आकाशात वीज कडाडली.
आणि संपूर्ण आड उजळून निघाली.
क्षणभर.
फक्त एका क्षणासाठी.
हरिभाऊंना आडाच्या आत काहीतरी दिसलं.
एक दगडी भिंत.
एक गुप्त बोगदा.
आणि त्या बोगद्याच्या शेवटी...
लोखंडाचा एक प्रचंड दरवाजा.
गंजलेला.
जुनाट.
शेकडो विचित्र चिन्हांनी भरलेला.
मग वीज नाहीशी झाली.
सगळं पुन्हा अंधारात बुडालं.

दुसऱ्या दिवशी सकाळी.
आरवड्यात एक अनोळखी आला.
उंच.
सडपातळ.
खांद्यावर बॅग.
डोळ्यांत अस्वस्थ जिज्ञासा.
त्याचं नाव होतं
अद्वैत देशमुख.
पुण्यातील पत्रकार.
त्याने अनेक गुन्हे, अपघात आणि रहस्यमय घटनांवर लेख लिहिले होते.
पण गावा बद्दल ऐकलेली गोष्ट वेगळीच होती.
कारण त्याला काही दिवसांपूर्वी एक पत्र मिळालं होतं.
पाठवणाऱ्याचं नाव नव्हतं.
पत्ता नव्हता
फक्त एक ओळ होती
"जर सत्य शोधायचं असेल, तर काळ्या आडात डोकाव."
आणि त्या पत्रात एक जुना फोटो होता.
फोटोत सात-आठ गावकरी उभे होते.
आणि त्यांच्या मधोमध...
एक बारा वर्षांची मुलगी.
हसरी.

निरागस.
तिच्या फोटोखाली लिहिलं होतं
नयना
तारीख
२३ जुलै २००६
अद्वैतने तो फोटो पुन्हा एकदा पाहिला.
मग गावाकडे नजर टाकली.
आणि त्याला पहिलीच गोष्ट जाणवली.
गावातील लोक त्याच्याकडे पाहत होते.
विचित्र नजरेने.
भीतीने.
संशयाने.
जणू त्यांना माहिती होतं
तो इथे का आला आहे.
त्या संध्याकाळी.
सूर्य मावळत असताना.
अद्वैत पहिल्यांदा काळ्या आडपाशी पोहोचला.
आकाश ढगांनी भरलं होतं.
वारा थंड झाला होता.
आणि वातावरणात एक अज्ञात दडपण होतं.
तो सावधपणे कठड्याजवळ गेला.

खाली पाहिलं.

सुरुवातीला त्याला काहीच दिसलं नाही.

फक्त अंधार.

अथांग अंधार.

पण मग...

त्याने टॉर्चचा प्रकाश खाली सोडला.

आणि त्याचा श्वास अडकला.

कारण आडाच्या भिंतीत...

अर्ध्या उंचीवर...

एक दरवाजा होता.

लाकडी.

जुनाट.

कुजलेला.

जणू कुणीतरी आडाच्या आतच एक खोली बांधली होती.

अद्वैत आणखी पुढे झुकला.

टॉर्चचा प्रकाश दरवाजावर पडला.

आणि त्याला त्यावर कोरलेली अक्षरे दिसली

"जे पुरलं गेलं, ते मेलं नाही."

अद्वैतच्या अंगावर शहारा उठला.

आणि त्याच क्षणी...

दरवाजासमोर कुणीतरी उभं राहिलं.

एक मुलगी.
पांढरा ड्रेस.
लांब काळे केस.
चेहरा खाली.
अद्वैतचा श्वास रोखला गेला.
कारण ती हळूहळू मान वर करू लागली...

भाग ५ : जमिनीखालचे आवाज

ती मुलगी हळूहळू मान वर करू लागली.
अद्वैतचा श्वास रोखला गेला.
टॉर्चचा प्रकाश तिच्या चेहऱ्यावर पडला.
आणि क्षणभर त्याच्या अंगातील रक्त गोठलं.
कारण तो चेहरा त्याने आधी पाहिला होता.
त्या जुन्या फोटोत.
वीस वर्षांपूर्वीच्या छायाचित्रात.
ती नयना होती.
अगदी तशीच.
वेळेने न स्पर्श केलेली.
पण काहीतरी वेगळं होतं.
तिचे डोळे पूर्ण काळे होते.
आणि तिच्या ओठांवर जाड काळ्या दोऱ्याने शिवण घातलेली होती.
जणू कुणीतरी तिचा आवाज कायमचा बंद करण्याचा प्रयत्न केला होता.
अद्वैत काही क्षण स्तब्ध उभा राहिला.
मग धाडस करून कुजबुजला
"नयना...?"
मुलगी हलली नाही.
फक्त तिचा उजवा हात वर आला.

आणि आडाच्या अधिक खोल अंधाराकडे बोट दाखवू लागला.
टॉर्चचा प्रकाश त्या दिशेने गेला.
खाली...
खूप खाली...
त्याला काहीतरी दिसलं.
एक अरुंद दगडी पायऱ्यांचा मार्ग.
जो आडाच्या भिंतीतून खाली उतरून जात होता.
तो मार्ग आधी तिथे नव्हता.
किंवा...
कोणालाच कधी दिसला नव्हता.
मग अचानक नयना अदृश्य झाली.
जणू ती धुक्याची बनलेली होती.
अद्वैतने घाबरून मागे पाऊल टाकलं.
पण पत्रकार म्हणून त्याच्या मनातली जिज्ञासा भीतीपेक्षा मोठी होती.
त्याने मोबाईल काढला.
रेकॉर्डिंग सुरू केलं.
आणि त्या पायऱ्यांवर पाऊल ठेवलं.
जसे जसे तो खाली उतरू लागला...
तसा वरचा जगाचा आवाज कमी होत गेला.
पावसाचा आवाज नाहीसा झाला.
वाऱ्याचा आवाज नाहीसा झाला.

आणि काही वेळानंतर...

फक्त त्याच्या पावलांचा आवाज उरला.

टप...

टप...

टप...

दगडी पायऱ्यांवर पडणाऱ्या पाण्याच्या थेंबांचा.

काही मिनिटांनी पायऱ्या संपल्या.

समोर एक अरुंद बोगदा होता.

हवा कुबट होती.

ओलसर होती.

आणि विचित्रपणे जिवंत वाटत होती.

जणू त्या अंधारालाच श्वास होता.

अद्वैतने टॉर्च पुढे केली.

भिंतींवर विचित्र खुणा होत्या.

शेकडो नखांच्या ओरखड्यांसारख्या.

काही ठिकाणी रक्ताने काढलेली चिन्हे.

काही ठिकाणी...

हातांचे ठसे.

लहान मुलांचे.

स्त्रियांचे.

आणि एका भिंतीवर तर शेकडो वेळा एकच शब्द लिहिलेला होता

"बाहेर..."

"बाहेर..."

"बाहेर..."

अद्वैतच्या मणक्यातून थंड शिरशिरी गेली.

मग...

त्याला आवाज ऐकू आला.

सुरुवातीला मंद.

जणू वाऱ्याची सळसळ.

पण नंतर तो स्पष्ट होत गेला.

कुणीतरी रडत होतं.

मग दुसरा आवाज.

कुणीतरी कुजबुजत होतं.

मग तिसरा.

मग चौथा.

आणि काही क्षणांत...

संपूर्ण बोगदा आवाजांनी भरून गेला.

शेकडो.

हजारो.

अदृश्य आवाज.

"मला घरी जायचंय..."

"मला वाचवा..."

"तो येतोय..."

"दार बंद करा..."

अद्वैतने कान झाकले.

पण आवाज थांबत नव्हते.

ते थेट त्याच्या डोक्यात घुमत होते.

मग अचानक...

सगळे आवाज शांत झाले.

एकदम.

पूर्ण.

भयाण शांतता.

अद्वैत थांबला.

आणि त्याच क्षणी त्याच्या टॉर्चचा प्रकाश एका मोठ्या खोलीवर पडला.

तो थिजून उभा राहिला.

कारण खोलीच्या मध्यभागी...

एक प्रचंड लोखंडी दरवाजा उभा होता.

तो इतका मोठा होता की त्याच्या उंचीचा अंदाजही येत नव्हता.

संपूर्ण दरवाजावर गंज चढला होता.

आणि त्यावर शेकडो विचित्र चिन्हं कोरलेली होती.

पण सर्वात भयानक गोष्ट ती नव्हती.

भयानक गोष्ट म्हणजे...

दरवाजाच्या खालच्या फटीतून काहीतरी बाहेर येत होतं.

काळा धूर.

जिवंत.

हलणारा.

श्वास घेणारा.

अद्वैतची नजर त्या धुरावर खिळली.

आणि त्याच क्षणी...

धुराच्या आत दोन लाल डोळे उघडले.

तेच डोळे.

जे हरिभाऊंनी आडात पाहिले होते.

जे वीस वर्षांपासून अंधारात जागे होते.

आणि मग...

पहिल्यांदाच तो आवाज घुमला.

खोल.

जड.

अमानवी.

जणू हजारो मृत लोक एकाच वेळी बोलत होते.

"अखेर..."

क्षणभर शांतता.

मग पुन्हा

"अखेर कोणीतरी माझ्यापर्यंत पोहोचलं."

अद्वैतच्या हातातील टॉर्च थरथरू लागली.

त्याचा श्वास अडकला.

आणि त्या लाल डोळ्यांनी हसल्यासारखं वाटलं.

"सांग..."

तो आवाज पुन्हा घुमला.

"तू सत्य शोधायला आला आहेस..."

"की स्वतःला हरवायला...?"

भाग ६ : अनोळखी

त्या लाल डोळ्यांकडे पाहताच अद्वैतला जाणवलं...

तो त्या गुहेत उभा नव्हता.

तो स्वतःच्या मनाच्या एखाद्या अंधाऱ्या कोपऱ्यात उभा होता.

त्याच्या भोवतीचा अंधार जिवंत झाला होता.

भिंती धूसर होऊ लागल्या.

जमीन विरघळू लागली.

आणि त्याच्या डोळ्यांसमोर एकामागून एक दृश्यं उभी राहू लागली.

एक लहान मुलगा.

रस्त्याच्या कडेला रडणारा.

एक वृद्ध स्त्री.

एकटी.

अंधाऱ्या खोलीत मरताना.

एक माणूस.

स्वतःच्या अपराधाने तुटलेला.

एक आई.

हरवलेल्या मुलासाठी रडणारी.

अद्वैतचा श्वास जड झाला.

"हे काय आहे?"

तो ओरडला.

आणि त्याच क्षणी तो आवाज पुन्हा घुमला.
"ही माझी भूक आहे..."
गुहा थरथरली.
"मी शरीर खात नाही."
"मी रक्त पित नाही."
"मी माणसांच्या भीतीवर जगतो."
अद्वैतच्या छातीत धडधड वाढली.
कारण त्या आवाजात राग नव्हता.
द्वेष नव्हता.
फक्त एक भयावह शांतता होती.
जणू एखादं सत्य बोलत होतं.
"तू कोण आहेस?"
अद्वैतने विचारलं.
काही क्षण शांतता पसरली.
मग लाल डोळे आणखी तेजस्वी झाले.
"लोकांनी मला अनेक नावं दिली."
"राक्षस."
"भूत."
"शाप."
"अंधार."
"पण..."

गुहेतील काळा धूर हळूहळू आकार घेऊ लागला.
"मी यापैकी काहीच नाही."
अद्वैत थिजून उभा राहिला.
कारण त्या धुरातून बाहेर येणारा चेहरा...
मानवी नव्हता.
तो शेकडो चेहऱ्यांचा बनला होता.
रडणारे.
किंचाळणारे.
घाबरलेले.
वेडे झालेले.
आणि त्या प्रत्येक चेहऱ्यामागे एकच भावना होती.
भीती.
"मी जन्मलो..."
तो आवाज घुमला.
"ज्या दिवशी पहिल्या माणसाने अंधाराला घाबरायला सुरुवात केली."
क्षणभर अद्वैतला वाटलं त्याच्या पायाखालची जमीन नाहीशी झाली.
कारण त्या क्षणी त्याला समजलं.
हा एखादा जीव नव्हता.
ही एखादी आत्मा नव्हती.
ही एक कल्पना होती.
मानवजातीच्या भीतीतून जन्मलेली.

आणि भीतीतूनच जगणारी.

अचानक...

गुहेत एका मुलीची किंकाळी घुमली.

"अद्वैत!"

तो दचकून मागे वळला.

नयना.

ती दरवाज्याच्या दुसऱ्या टोकाला उभी होती.

तिचा चेहरा भयाने पांढरा पडला होता.

"त्याच्याकडे जास्त वेळ पाहू नकोस!"

ती ओरडली.

"का?"

"कारण तो तुझ्यात शिरतो!"

त्याच क्षणी अद्वैतच्या डोक्यात वेदनेचा स्फोट झाला.

जणू कुणीतरी त्याच्या मेंदूत हात घालत होतं.

त्याच्या डोळ्यांसमोर वेगवेगळी दृश्यं चमकू लागली.

त्याचं बालपण.

त्याचे अपयश.

त्याने गमावलेली माणसं.

त्याच्या मनात खोल दडलेली प्रत्येक भीती.

सगळं एकाच वेळी जागं झालं.

तो वेदनेने ओरडला.

आणि त्याच क्षणी...
त्याला एक दृश्य दिसलं.
वीस वर्षांपूर्वीची ती रात्र.
आडखालील हीच गुहा.
नयना.
हरिभाऊ.
गावकरी.
आणि मध्यभागी उभा असलेला एक माणूस.
काळ्या वस्त्रात.
हातात घंटा.
डोळ्यांत वेडेपणा.
काळा महाराज.
तो मोठ्याने ओरडत होता
"भीतीचं दार उघडा!"
"भीतीला कैद करा!"
"तिला बांधा!"
मग गावकऱ्यांनी नयनाला पकडलं.
तिच्या हातावर रक्ताने चिन्ह कोरलं.
तिचं तोंड शिवलं.
आणि तिला त्या दरवाजासमोर उभं केलं.
अद्वैतच्या डोळ्यांत संताप भरला.

"त्यांनी तिच्याबरोबर हे का केलं?"

नयनाचे डोळे भरून आले.

"कारण त्यांना वाटलं..."

ती कुजबुजली.

"माझ्या वेदनांनी त्यांच्या भीतीला कैद करता येईल."

मग ती हळूहळू पुढे आली.

तिच्या चेहऱ्यावर दु:ख होतं.

पण आता त्याहून मोठी गोष्ट होती.

इशारा.

"पण त्यांना एक गोष्ट समजली नाही."

"काय?"

नयनाने त्या लाल डोळ्यांकडे पाहिलं.

आणि तिचा आवाज थरथरला.

"भीतीला कैद करता येत नाही."

"ती फक्त वाढत जाते."

तेवढ्यात...

लोखंडी दरवाजाच्या मागून प्रचंड गर्जना झाली.

धाऽऽऽड!

दरवाजा हादरला.

मग पुन्हा.

धाऽऽऽड!

आणि दरवाजावर पहिली भेग पडली.

अद्वैतचा श्वास अडकला.

कारण त्या भेगेतून...

त्याला शेकडो लाल डोळे दिसले.

एक नाही.

दोन नाही.

शेकडो.

हजारो.

आणि ते सर्व एकाच वेळी उघडले.

मग अंधारातून एक वाक्य घुमलं,

"दार उघडतंय..."

"आणि यावेळी मी एकटा बाहेर येणार नाही..."

भाग ७ : काळा महाराज

धाऽऽऽड!

लोखंडी दरवाजावर पुन्हा एक प्रचंड आघात झाला.

संपूर्ण गुहा हादरली.

छतावरून माती आणि दगड कोसळू लागले.

नयना भीतीने मागे सरकली.

अद्वैतने प्रथमच तिच्या चेहऱ्यावर आशाहीनता पाहिली.

जणू वीस वर्षांपासून ती ज्या क्षणाला घाबरत होती...

तो क्षण अखेर समोर उभा होता.

"आपल्याकडे वेळ नाही."

ती कुजबुजली.

"तुला सगळं सत्य कळलं पाहिजे."

अचानक तिच्या मागील अंधारात एक पिवळसर प्रकाश दिसू लागला.

गुहेच्या भिंतीवर सावल्या नाचू लागल्या.

आणि अद्वैतच्या डोळ्यांसमोर भूतकाळ जिवंत झाला.

वीस वर्षांपूर्वी...

आख्या गाव दुष्काळाने करपला होता

आड कोरड्या पडल्या होत्या.

शेतं उजाड झाली होती.

लोकांच्या डोळ्यांतून आशा हरवली होती.

अशाच एका संध्याकाळी तो माणूस गावात आला.
लांब काळा झगा.
गळ्यात हाडांच्या माळा.
कपाळावर राख.
आणि डोळ्यांत विचित्र चमक.
लोक त्याला "काळा महाराज" म्हणू लागले.
कोणी त्याचं खरं नाव विचारलं नाही.
कारण तो जणू कुठूनतरी अचानक प्रकट झाला होता.
सुरुवातीला लोक त्याला संत समजू लागले.
त्याने काही आजारी लोकांवर उपचार केले.
हरवलेली जनावरं शोधून दिली.
भविष्य सांगितलं.
आणि हळूहळू...
गाव त्याच्यावर विश्वास ठेवू लागलं.
मग एके रात्री त्याने ग्रामसभेत सांगितलं
"या गावाखाली एक शक्ती झोपली आहे."
लोक स्तब्ध झाले.
"ती जागी झाली तर दुष्काळ संपेल."
"पिकं येतील."
"पाणी येईल."
"संपत्ती येईल."

गावकऱ्यांच्या चेहऱ्यावर आशेची पहिली झलक उमटली.
पण मग काळा महाराज हसला.
ते हसू माणसाचं नव्हतं.
ते एखाद्या शिकाऱ्याचं हसू होतं.
"पण प्रत्येक देणगीची किंमत असते."
अद्वैतच्या डोळ्यांसमोर दृश्यं बदलू लागली.
गावकरी एका अंधाऱ्या खोलीत जमले होते.
मध्यभागी काळा महाराज उभा होता.
त्याच्या हातात जुनी चामड्याची पोथी होती.
ती उघडताच खोलीतील मेणबत्त्या हिरव्या ज्वालेने पेटल्या.
आणि त्याने वाचायला सुरुवात केली.
एक प्राचीन भाषा.
ज्याचा अर्थ कुणालाच कळत नव्हता.
पण त्या शब्दांमध्ये काहीतरी होतं.
काहीतरी असं...
जे माणसाच्या मनातील भीती जागी करत होतं.
अचानक अद्वैतच्या नजरेस एक गोष्ट पडली.
त्या पोथीच्या मुखपृष्ठावर एक चिन्ह कोरलेलं होतं.
तेच चिन्ह...
जे दरवाजावर होतं.
जे नयनाच्या हातावर कोरलं गेलं होतं.

जे गणेशच्या शरीरावर उमटलं होतं.
दाराचं चिन्ह.
"ही पोथी काय होती?"
अद्वैतने विचारलं.
नयनाचे डोळे मिटले.
"त्याला ती एका मंदिराच्या अवशेषांत सापडली होती."
"कुठल्या मंदिरात?"
"ज्याचं नाव आता कुणालाच आठवत नाही."
मग ती हळू आवाजात म्हणाली,
"त्या पोथीत भीतीला शक्ती बनवण्याचे मंत्र होते."
अद्वैतच्या अंगावर काटा आला.
दृश्य पुन्हा बदललं.
त्या रात्रीचा विधी सुरू झाला.
गावकरी आडखाली जमले होते.
मशाली पेटल्या होत्या.
काळा महाराज मंत्र म्हणत होता.
आणि नयना...
भीतीने थरथरत उभी होती.
मात्र यावेळी अद्वैतला काहीतरी वेगळं दिसलं.
काळा महाराजाच्या चेहऱ्यावर लोभ होता.
त्याला गाव वाचवायचं नव्हतं.

त्याला शक्ती हवी होती.
अमरत्व हवं होतं.
लोकांच्या भीतीवर राज्य करायचं होतं.
आणि त्यासाठी...
त्याने संपूर्ण गावाचा वापर केला.
"तो सुरुवातीपासून खोटं बोलत होता."
नयना कुजबुजली.
"हो."
अद्वैत म्हणाला.
"तो राक्षस जागा झाला नाही."
"त्यानेच त्याला जन्म दिला."
नयनाने मान डोलावली.
आणि तिच्या डोळ्यांत अश्रू आले.
"हो."
"अनोळखी आधी अस्तित्वात नव्हता."
क्षणभर गुहा शांत झाली.
मग ती पुढे म्हणाली
"तो काळा महाराजाच्या भीतीतून जन्मला."
"त्याच्या लोभातून जन्मला."
"आणि गावकऱ्यांच्या अपराधातून वाढत गेला."
अद्वैत स्तब्ध झाला.

कारण आता त्याला समजलं होतं.
गावा वरचा शाप कोणत्याही भुताचा नव्हता.
तो माणसांच्या पापांचा होता.
माणसांच्या भीतीचा होता.
अचानक...
गुहेत एक भयंकर हास्य घुमलं.
नयनाचा चेहरा पांढरा पडला.
अद्वैतने मागे वळून पाहिलं.
लोखंडी दरवाजावरील भेगा वाढत होत्या.
आणि त्या भेगांमधून...
एक चेहरा बाहेर डोकावत होता.
तो चेहरा पाहून अद्वैतच्या अंगातील रक्त गोठलं.
कारण तो चेहरा काळा महाराजाचाच होता.
पण त्याचे डोळे नव्हते.
तोंड नव्हतं.
फक्त हजारो किंचाळणारे चेहरे त्याच्या त्वचेतून बाहेर येत होते.
मग त्या विकृत चेहऱ्याने डोळे उघडले.
आणि पहिल्यांदा बोललं
"मी मेलो नाही..."
"मी प्रत्येक घाबरणाऱ्या माणसात जिवंत आहे..."
मग त्याचं हास्य संपूर्ण गुहेत घुमलं.

आणि दरवाजावरची सर्वांत मोठी भेग तुटली.
काळ्या धुराचा प्रचंड लोट बाहेर आला.
नयना किंचाळली
"अद्वैत!"
"तो बाहेर येतोय!"
आणि त्या धुरातून...
एक नव्हे...
तर शेकडो सावल्या आकार घेऊ लागल्या.

भाग ८ : सावल्यांचे शहर

धुराचा प्रचंड लोट लोखंडी दरवाजाच्या भेगेतून बाहेर पडला.

क्षणात संपूर्ण गुहा काळसर धुक्याने भरून गेली.

अद्वैतला स्वतःचे हातही दिसेनासे झाले.

फक्त नयनाचा आवाज ऐकू येत होता.

"डोळे बंद कर!"

"का?"

"त्याच्याकडे पाहू नकोस!"

पण उशीर झाला होता.

त्या धुरातून बाहेर पडणाऱ्या प्रत्येक सावलीने आकार घ्यायला सुरुवात केली होती.

आणि त्या सर्व सावल्या...

माणसांसारख्या दिसत होत्या.

एक वृद्ध.

एक लहान मुलगा.

एक स्त्री.

एक शेतकरी.

एक शिक्षक.

एक सैनिक.

शेकडो चेहरे.

शेकडो आयुष्यं.
शेकडो भीती.
अद्वैत थिजून उभा राहिला.
कारण त्याला समजलं...
त्या सावल्या वेगळ्या नव्हत्या.
त्या प्रत्येक माणसाच्या मनातील सर्वात मोठ्या भीतीचं रूप होत्या.
त्याच क्षणी...
गाव त्या रात्री काळं पडल होत .
आकाशात चंद्र नव्हता.
तारे नव्हते.
जणू कोणीतरी संपूर्ण आकाश पुसून टाकलं होतं.
गावातील प्रत्येक घरात दिवे विझले.
जनावरं अस्वस्थ झाली.
कुत्री ओरडू लागली.
आणि लोकांच्या स्वप्नांमध्ये...
कोणी तरी शिरलं.
सोनाबाई झोपेतून किंचाळत उठल्या.
त्यांना समोर गणेश दिसला.
पण तो जिवंत नव्हता.
त्याचं शरीर आडाच्या पाण्यात तरंगत होतं.
डोळे मिटलेले.

ओठ निळे पडलेले.
"गण्या!"
त्या धावत पुढे गेल्या.
मात्र पुढच्याच क्षणी ते दृश्य विरघळलं.
आणि त्यांच्या समोर काळोख उभा राहिला.
त्या काळोखात दोन लाल डोळे उघडले.
"तुझी भीती..."
आवाज कुजबुजला.
"माझं अन्न आहे."
सोनाबाई किंचाळल्या.
गावाच्या दुसऱ्या टोकाला...
सरपंचांच्या घरात.
सरपंचांना स्वतःचा मृत्यू दिसत होता.
ते मदतीसाठी ओरडत होते.
पण त्यांचा आवाज कुणालाच ऐकू जात नव्हता.
कारण त्यांच्या आजूबाजूला उभे असलेले लोक...
त्यांनी आयुष्यभर फसवलेले लोक होते.
त्यांच्या चेहऱ्यावर डोळे नव्हते.
फक्त काळे खड्डे होते.
हरिभाऊंनाही झोप लागली नव्हती.
त्यांच्या खोलीत अचानक थंड वारा भरला.

आणि त्यांनी पाहिलं...

नयना.

बारा वर्षांची.

त्यांच्या पलंगाशेजारी उभी.

"बाबा..."

ती कुजबुजली.

हरिभाऊंच्या डोळ्यांत पाणी आलं.

"मुली..."

"मला माफ कर."

नयना काही बोलली नाही.

फक्त तिच्या मागे अंधार वाढू लागला.

आणि त्या अंधारातून शेकडो हात बाहेर येऊ लागले.

मदतीसाठी झटपटणारे.

आक्रोश करणारे.

हरिभाऊंच्या मनातला अपराध जागा झाला.

आणि ते रडू लागले.

कारण त्यांना समजलं...

अनोळखी बाहेर आला नव्हता.

तो प्रत्येकाच्या मनात आधीपासूनच होता.

दरम्यान...

आडखाली.

अद्वैत आणि नयना अजूनही त्या गुहेत उभे होते.
सावल्या त्यांच्याभोवती फिरत होत्या.
मग अचानक...
एक सावली इतरांपेक्षा मोठी झाली.
अधिक काळी.
अधिक जिवंत.
ती हळूहळू अद्वैतसमोर आली.
आणि त्याचा श्वास अडकला.
कारण ती सावली त्याचीच होती.
त्याचाच चेहरा.
त्याचेच डोळे.
त्याचाच आवाज.
"तू सत्य शोधतोस?"
ती हसली.
"की स्वतःपासून पळतोस?"
अद्वैत मागे सरकला.
पण सावली पुढे आली.
"तुला वाटतं तू इथे योगायोगाने आलास?"
क्षणभर शांतता.
मग ती कुजबुजली
"पत्र कोणी पाठवलं होतं असं वाटतं तुला?"

अद्वैत स्तब्ध झाला.
त्याने कधी हा विचारच केला नव्हता.
सावली हसली.
आणि तिच्या डोळ्यांत लाल प्रकाश चमकला.
"पत्र मी पाठवलं होतं."
"काय?"
"कारण दार उघडण्यासाठी एक साक्षीदार हवा होता."
नयनाचा चेहरा फिकट पडला.
"नाही..."
ती कुजबुजली.
पण सावली हसतच राहिली.
"हो."
"गावाने मला जन्म दिला."
"काळा महाराजाने मला आकार दिला."
"पण मला मुक्त करणारा..."
ती हळूहळू अद्वैतकडे बोट दाखवत म्हणाली
"तू आहेस."
त्या शब्दांबरोबर संपूर्ण गुहा हादरली.
आणि आडाच्या सर्वात खोल अंधारातून...
एक प्रचंड घंटानाद घुमला.
ठणऽऽऽ!

ठणऽऽऽ!

ठणऽऽऽ!

नयना भयाने थरथरली.

"नाही..."

"तो जागा झाला."

"कोण?"

अद्वैतने विचारलं.

नयनाच्या डोळ्यांत भीती भरली.

ती कुजबुजली

"रक्षक..."

आणि अंधारातून...

सात फूट उंच एक आकृती पुढे येऊ लागली.

तिच्या हातात घंटा होती.

चेहरा शिवलेल्या जखमांनी भरलेला होता.

आणि तिच्या डोळ्यांच्या जागी...

फक्त दोन काळे खड्डे होते.

भाग ९ : रक्षक

ठणऽऽऽ!

घंटेचा आवाज पुन्हा गुहेत घुमला.

आणि त्या आवाजाबरोबर अंधार मागे सरकू लागला.

जणू तोसुद्धा त्या अस्तित्वाला घाबरत होता.

अद्वैतचा श्वास जड झाला.

सात फूट उंच ती आकृती आता पूर्णपणे समोर आली होती.

तिच्या अंगावर शेकडो वर्षं जुनं वाटणारं काळं वस्त्र होतं.

शरीरावर लोखंडी साखळ्या होत्या.

आणि हातात...

एक प्रचंड कांस्य घंटा.

प्रत्येक पावलागणिक ती घंटा आपोआप वाजत होती.

ठण...

ठण...

ठण...

त्या आवाजात काहीतरी विलक्षण होतं.

ज्यामुळे अनोळखीच्या सावल्या अस्वस्थ होत होत्या.

त्या मागे सरकत होत्या.

वाकड्या होत होत्या.

जणू जळत होत्या.

"तो कोण आहे?"

अद्वैतने कुजबुजत विचारलं.

नयनाचे डोळे त्या आकृतीवर खिळले होते.

"रक्षक."

"पण कोणाचा?"

क्षणभर ती शांत राहिली.

मग म्हणाली,

"भीतीचा."

आकृती थांबली.

तिने हळूहळू डोके वर केले.

आणि अद्वैतच्या अंगावर काटा आला.

कारण त्याच्या चेहऱ्यावर त्वचाच नव्हती.

फक्त जुन्या जखमांचे व्रण.

शिवलेल्या रेषा.

आणि डोळ्यांच्या जागी काळोख.

तरीही...

तो अद्वैतकडे पाहत असल्याची जाणीव होत होती.

मग त्याच्या ओठांच्या जागी असलेल्या जखमा हलल्या.

आणि आवाज बाहेर पडला.

खोल.

जुनाट.

जणू हजार वर्षांचा थकवा त्यात दडला होता.

"दार तुटतंय."

नयनाने मान खाली घातली.

"मला माहिती आहे."

"मग वेळ संपत चालली आहे."

अद्वैत काहीच समजू शकत नव्हता.

"कोण आहात तुम्ही?"

रक्षकाने उत्तर दिले नाही.

तो फक्त पुढे चालू लागला.

आणि लोखंडी दरवाजाजवळ जाऊन थांबला.

अचानक...

अद्वैतच्या डोळ्यांसमोर आणखी एक दृश्य चमकलं.

खूप जुना काळ.

गाव अस्तित्वातही नव्हती.

त्या जागी दाट जंगल होतं.

आणि जंगलाच्या मध्यभागी...

एक मंदिर.

प्रचंड.

काळ्या दगडाचं.

त्या मंदिरात शेकडो साधक बसले होते.

त्यांच्या मध्यभागी एक तरुण उभा होता.

त्याच्या हातात घंटा होती.
आणि त्याच्या कपाळावर तेच चिन्ह होतं.
दाराचं चिन्ह.
"तो..."
अद्वैत कुजबुजला.
"हो."
रक्षकाचा आवाज घुमला.
"तो मीच होतो."
अद्वैत थिजून गेला.
"शेकडो वर्षांपूर्वी..."
रक्षक बोलू लागला.
"आम्ही भीतीचा अभ्यास करत होतो."
"तिला नष्ट करण्याचा नाही."
"तिला समजून घेण्याचा."
गुहेत शांतता पसरली.
"कारण भीती शत्रू नाही."
"ती इशारा आहे."
"ती जगण्याची प्रवृत्ती आहे."
"पण काही लोक..."
रक्षकाचा आवाज कठोर झाला.
"तिला शक्ती बनवू पाहतात."

अचानक दरवाजामागून गर्जना झाली.
सावल्या फुत्कारू लागल्या.
मग रक्षक पुढे म्हणाला,
"आणि जेव्हा भीतीचा वापर सत्तेसाठी केला जातो..."
"तेव्हा अनोळखी जन्मतो."
अद्वैतला आता सर्व समजू लागलं.
काळा महाराज.
गावकऱ्यांचा लोभ.
नयनाचं बलिदान.
अनोळखी .
हे सर्व एका साखळीचे दुवे होते.
माणसांच्या भीतीतून निर्माण झालेल्या.
पण एक प्रश्न अजूनही अनुत्तरित होता.
"मग त्याला थांबवायचं कसं?"
गुहेत अचानक शांतता पसरली.
नयनाचे डोळे भरून आले.
रक्षकाने हळूहळू अद्वैतकडे पाहिलं.
आणि म्हणाला,
"ज्याने दार उघडलं..."
"त्यालाच ते बंद करावं लागेल."
अद्वैतच्या छातीत धस्स झालं.

"म्हणजे मी?"

रक्षकाने मान डोलावली.

"पण त्यासाठी किंमत मोजावी लागेल."

"कसली किंमत?"

क्षणभर रक्षक गप्प राहिला.

मग त्याने हात पुढे केला.

आणि अद्वैतच्या कपाळाला स्पर्श केला.

त्याक्षणी अद्वैतने स्वतःचा शेवट पाहिला.

काळा आड.

तुटलेला दरवाजा.

संपूर्ण गाव.

आणि स्वतः...

अंधारात अदृश्य होताना.

तो मागे सरकला.

त्याचा श्वास अडकला.

"नाही..."

नयना कुजबुजली.

कारण तिलाही उत्तर माहिती होतं.

रक्षकाने डोळे मिटले.

आणि प्रथमच त्याच्या आवाजात दुःख जाणवलं.

"दार बंद करण्यासाठी..."

"एखाद्याला कायमचं त्या अंधारात राहावं लागतं."

त्याच क्षणी...

लोखंडी दरवाजाचा एक मोठा तुकडा तुटून खाली पडला.

धाडऽऽऽ!

काळा धूर बाहेर उसळला.

आणि हजारो लाल डोळे एकाच वेळी उघडले.

मग अनोळखीचं हास्य गुहेत घुमलं.

"उशीर झाला..."

"आता संपूर्ण गाव माझी आहे..."

भाग १० : गावावरची रात्र

त्या रात्री आख्खा झोपला नाही.

कारण त्या रात्री अंधार जागा होता.

आकाशात चंद्र नव्हता.

तारे नव्हते.

वारा नव्हता.

जणू संपूर्ण गाव एखाद्या अदृश्य श्वासाची वाट पाहत होतं.

आणि मग...

मध्यरात्र झाली.

गावाच्या पहिल्या घरात.

एक लहान मुलगा अचानक झोपेतून उठला.

त्याचे डोळे पूर्ण उघडे होते.

पण तो जागा नव्हता.

तो हळूहळू घराबाहेर पडला.

त्याच्या मागोमाग त्याची आई.

मग वडील.

मग आजी.

एकामागून एक.

कोणी बोलत नव्हतं.

कोणी विचार करत नव्हतं.

ते फक्त चालत होते.
एका दिशेने.
काळ्या आडकडे.
गावाच्या दुसऱ्या टोकाला.
सरपंच घराबाहेर आले.
त्यांच्या चेहऱ्यावर भाव नव्हते.
शाळेचे मास्तर बाहेर आले.
दुकानदार बाहेर आला.
शेतकरी बाहेर आला.
जुनी विधवा बाहेर आली.
सगळे.
जणू कुणीतरी त्यांना हाक मारत होतं.
आणि ती हाक फक्त त्यांनाच ऐकू येत होती.
आडखाली.
अद्वैत, नयना आणि रक्षक दरवाजासमोर उभे होते.
भेगा आता वाढल्या होत्या.
दरवाजाच्या फटीतून काळा धूर नदीसारखा बाहेर वाहत होता.
रक्षकाने डोळे मिटले.
आणि घंटा उंचावली.
ठणऽऽऽ!
घंटानाद झाला.

क्षणभर सावल्या मागे हटल्या.

पण लगेच पुन्हा पुढे आल्या.

अधिक भुकेल्या.

अधिक शक्तिशाली.

रक्षकाचा आवाज गंभीर झाला.

"तो आता भीतीवर जगत नाही."

"मग?"

अद्वैतने विचारलं.

रक्षकाने उत्तर दिलं,

"तो आता अपराधावर जगतो."

नयनाचे डोळे भरून आले.

कारण गाव तील प्रत्येक माणूस काही ना काही अपराध घेऊन जगत होता.

आणि अनोळखी त्या सर्व अपराधांमधून शक्ती गोळा करत होता.

तेवढ्यात...

गुहेच्या भिंतीवर अचानक चित्रं उमटू लागली.

एकामागून एक.

जिवंत चित्रं.

अद्वैतने पाहिलं,

वीस वर्षांपूर्वीचे गावकरी.

नयनाला पकडताना.

हरिभाऊ रडताना.
काळा महाराज हसताना.
मग दुसरं दृश्य.
कुणीतरी गरीब शेतकऱ्याची जमीन बळकावताना.
तिसरं दृश्य.
खोटा साक्षीदार.
चौथं दृश्य.
एका स्त्रीवर झालेला अन्याय.
पाचवं दृश्य.
मूक राहिलेली माणसं.
नयना कुजबुजली,
"हेच त्याचं अन्न आहे."
"माणसांनी केलेला प्रत्येक अन्याय."
"प्रत्येक भ्याड मौन."
"प्रत्येक लपवलेलं सत्य."
अद्वैतच्या मनात एक विचार चमकून गेला.
"म्हणजे..."
"त्याला शक्ती अंधारातून नाही मिळत."
"त्याला शक्ती खोटेपणातून मिळते."
रक्षकाने पहिल्यांदा हसल्यासारखं केलं.
"आता तुला समजायला लागलं आहे."

वर गावात...
लोक काळ्या आडभोवती जमा झाले होते.
शेकडो लोक.
पण कुणी बोलत नव्हतं.
त्यांच्या डोळ्यांत लाल प्रकाश चमकत होता.
जणू ते स्वतः राहिले नव्हते.
मग एकाच वेळी सर्वांनी आडकडे पाहिलं.
आणि एकच वाक्य उच्चारलं..,
"दार उघडा..."
पुन्हा.
"दार उघडा..."
पुन्हा.
"दार उघडा..."
त्यांचा आवाज गावभर घुमू लागला.
आकाश काळं होत गेलं.
जमीन थरथरू लागली.
आणि आडाच्या तळाशी...
लोखंडी दरवाजावर शेवटची भेग पडली.
चिर्रऽऽऽ!
दरवाजा दोन भागांत फुटू लागला.
नयना भयाने मागे सरकली.

रक्षकाने घंटा घट्ट पकडली.
अद्वैतचा श्वास अडकला.
कारण दरवाजाच्या पलीकडे...
त्याला अंधार दिसत नव्हता.
त्याला हजारो चेहरे दिसत होते.
रडणारे.
किंचाळणारे.
भीतीने वेडे झालेले.
आणि त्या सर्वांच्या मध्यभागी...
एक प्रचंड सावली उभी होती.
तिचे रूप सतत बदलत होते.
कधी काळा महाराज.
कधी नयना.
कधी हरिभाऊ.
कधी अद्वैत.
कधी संपूर्ण गाव.
ती हळूहळू पुढे आली.
आणि तिचा आवाज संपूर्ण गुहेत घुमला.,
"मी अनोळखी नाही..."
क्षणभर शांतता पसरली.
मग ती सावली हसली.

आणि म्हणाली
"मी तुम्हीच आहे."
त्या शब्दांनी गुहेतील प्रत्येक जण थिजून गेला.
कारण पहिल्यांदाच त्यांना समजलं
राक्षस आडात नव्हता.
राक्षस अंधारात नव्हता.
तो प्रत्येकाच्या आत होता.
आणि तो आता पूर्णपणे जागा झाला होता.

भाग ११ : सत्याची किंमत

"मी तुम्हीच आहे..."

अनोळखीचे शब्द अजूनही गुहेत घुमत होते.

अद्वैत स्तब्ध उभा होता.

कारण त्या एका वाक्याने संपूर्ण रहस्य उघड झाले होते.

अनोळखी हा एखादा राक्षस नव्हता.

तो प्रत्येक माणसाच्या आत लपलेला अंधार होता.

भीती.

लोभ.

मत्सर.

अपराध.

आणि सर्वात महत्त्वाचं...

सत्यापासून पळण्याची वृत्ती.

दरवाजा आता पूर्णपणे तुटला होता.

काळा धूर संपूर्ण गुहेत पसरला.

वर गाव मध्ये लोक वेडेपिसे होऊ लागले.

कोणी स्वतःशी बोलत होते.

कोणी रडत होते.

कोणी ओरडत होते.

कारण प्रत्येकाला स्वतःची सर्वात मोठी भीती दिसत होती.

आणि त्या भीतीपासून पळण्यासाठी कोणतीही जागा उरली नव्हती.

रक्षकाने घंटा जमिनीवर टेकवली.

त्याच्या आवाजात थकवा होता.

"आता फक्त एकच मार्ग उरलाय."

अद्वैतने त्याच्याकडे पाहिलं.

"कोणता?"

रक्षकाने उत्तर देण्याआधी नयना बोलली.

"नको."

तिच्या डोळ्यांत अश्रू होते.

"त्याला सांगू नका."

पण रक्षकाने मान हलवली.

"सत्य लपवून काही बदलत नाही."

तो अद्वैतकडे वळला.

"दार बंद करण्यासाठी एका जिवंत मनाची गरज असते."

"म्हणजे?"

"जो स्वतःच्या सर्व भीतींना स्वीकारेल..."

"जो स्वतःच्या अपराधांपासून पळणार नाही..."

"जो अंधाराला नाकारण्याऐवजी त्याला सामोरा जाईल..."

रक्षकाचा आवाज मंद झाला.

"त्यालाच त्या दाराचा भाग व्हावं लागतं."

अद्वैतच्या छातीत धडधड वाढली.

"म्हणजे मी तिथे अडकणार?"
रक्षकाने उत्तर दिलं नाही.
कारण उत्तर त्याच्या डोळ्यांत होतं.
नयना रडत होती.
"वीस वर्षांपूर्वी माझ्याबरोबर हेच झालं."
अद्वैत तिच्याकडे पाहत राहिला.
"तू मेली नव्हतीस?"
नयना हसली.
ते हसू दुःखाने भरलेलं होतं.
"माझं शरीर मेलं."
"पण माझा आत्मा त्या दाराशी बांधला गेला."
"मी कैदी झाले."
"रक्षक झाले."
क्षणभर शांतता पसरली.
मग ती म्हणाली..,
"आणि आता..."
"माझी जागा कुणीतरी घ्यावी लागेल."
तेवढ्यात अनोळखीचं हास्य घुमलं.
गुहा हादरली.
भिंतींना तडे जाऊ लागले.
आणि त्याच्या सावल्या गाव कडे झेपावू लागल्या.

"उशीर झाला!"

तो गर्जला.

"आता सगळे माझे आहेत!"

वर गावात...

लोक आडकडे चालत होते.

लहान मुलं.

म्हातारे.

स्त्रिया.

सगळे.

जणू त्यांना स्वतःला अंधारात झोकून द्यायचं होतं.

अद्वैतच्या मनात अचानक त्याचं आयुष्य चमकलं.

बालपण.

आई-वडील.

पत्रकारिता.

स्वप्नं.

अपयश.

एकटेपण.

त्याने आयुष्यभर सत्य शोधलं होतं.

पण स्वतःच्या जखमांपासून मात्र पळत राहिला होता.

आता पहिल्यांदाच त्याला जाणवलं.

सत्याची किंमत नेहमी इतरांकडून घेतली जात नाही.

कधी कधी ती स्वतःलाच द्यावी लागते.
तो शांतपणे पुढे चालू लागला.
नयना घाबरली.
"अद्वैत, नको!"
"जर तू गेलास तर..."
"मला माहिती आहे."
तो हसला.
पहिल्यांदा.
पूर्ण शांततेने.
"पण जर मी गेलो नाही..."
"तर संपूर्ण गाव जाईल."
नयनाच्या डोळ्यांतून अश्रू वाहू लागले.
रक्षकाने मान खाली घातली.
कारण त्यालाही माहिती होतं...
निर्णय झाला होता.
अद्वैत दरवाजासमोर जाऊन उभा राहिला.
अनोळखी त्याच्यासमोर प्रकट झाला.
आता तो प्रचंड होता.
संपूर्ण गुहेपेक्षा मोठा.
त्याच्या शरीरावर हजारो चेहरे होते.
हजारो भीती.

हजारो किंकाळ्या.
मग तो हसला.
"तू मला थांबवू शकत नाहीस."
अद्वैतने शांतपणे उत्तर दिलं,
"मी तुला थांबवणार नाही."
अनोळखी थबकला.
"मग?"
अद्वैतने डोळे मिटले.
आणि म्हणाला
"मी तुला स्वीकारणार आहे."
त्या शब्दांबरोबर...
गुहेत एक विलक्षण प्रकाश पसरू लागला.
आणि अनोळखी पहिल्यांदाच घाबरला.

भाग १२ : अंतिम दार

गुहेत प्रकाश पसरू लागला.

सुरुवातीला मंद.

नंतर अधिक तेजस्वी.

आणि काही क्षणांतच संपूर्ण अंधार मागे सरकू लागला.

अनोळखी पहिल्यांदाच घाबरला होता.

त्याच्या शरीरावरील हजारो चेहरे वेदनेने किंचाळू लागले.

"नाही..."

तो गर्जला.

"हे अशक्य आहे!"

अद्वैत शांतपणे त्याच्यासमोर उभा होता.

त्याचे डोळे मिटलेले होते.

चेहऱ्यावर भीती नव्हती.

राग नव्हता.

द्वेष नव्हता.

फक्त स्वीकार होता.

"तुला माहिती आहे तुझी ताकद काय आहे?"

अद्वैतचा आवाज गुहेत घुमला.

अनोळखी गुरगुरला.

"मीच ताकद आहे!"

"नाही."

अद्वैतने डोळे उघडले.

"तुझी ताकद म्हणजे आम्ही."

क्षणभर शांतता पसरली.

"जितकं आम्ही घाबरतो..."

"तितका तू मोठा होतोस."

"जितकं आम्ही सत्य लपवतो..."

"तितका तू बलवान होतोस."

"जितकं आम्ही अपराध नाकारतो..."

"तितका तू जिवंत राहतोस."

अनोळखी मागे सरकला.

त्याच्या चेहऱ्यांवर भीती दिसू लागली.

कारण प्रथमच कुणीतरी त्याला समजलं होतं.

वर गाव त...

आडभोवती जमलेले लोक थांबले.

त्यांच्या डोळ्यांतील लाल प्रकाश कमी होऊ लागला.

कोणी रडू लागलं.

कोणी गुडघ्यावर बसलं.

कोणी आयुष्यात पहिल्यांदाच स्वतःच्या चुका मान्य करू लागलं.

हरिभाऊ आडसमोर उभे राहिले.

त्यांच्या डोळ्यांतून अश्रू वाहत होते.

ते मोठ्याने ओरडले

"हो!"

"मी चूक केली होती!"

"मी माझ्या मुलीला वाचवू शकलो नाही!"

"मी भ्याड होतो!"

त्यांचा आवाज रात्रीच्या शांततेत घुमला.

आणि त्या कबुलीबरोबर...

आकाशातील एक काळा ढग विरघळून गेला.

सरपंच पुढे आले.

त्यांनी मान खाली घातली.

"मी लोकांना फसवलं."

"मी खोटं बोललो."

"मला माफ करा."

पुन्हा एक ढग नाहीसा झाला.

मग एक शेतकरी.

मग एक शिक्षक.

मग एक वृद्ध स्त्री.

एकामागून एक.

संपूर्ण गाव.

स्वतःच्या अपराधांना सामोरं जाऊ लागलं.

आडखाली...

अनोळखी किंचाळू लागला.
त्याचं शरीर तुटू लागलं.
त्याच्या सावल्या विरघळू लागल्या.
कारण ज्या अपराधांवर तो जगत होता...
ते अपराध आता लपलेले राहिले नव्हते.
ते स्वीकारले गेले होते.
"नाही!"
तो गर्जला.
"मला विसरू नका!"
"मला घाबरा!"
"माझ्यापासून पळा!"
पण अद्वैत पुढे गेला.
आणि त्याने पहिल्यांदाच त्या अंधाराला स्पर्श केला.
तो थंड नव्हता.
तो गरम नव्हता.
तो फक्त रिकामा होता.
अत्यंत रिकामा.
जणू लाखो वर्षांपासून प्रेम न मिळालेलं एखादं अस्तित्व.
अद्वैतच्या डोळ्यांत पाणी आलं.
"तू राक्षस नाहीस."
तो हळू आवाजात म्हणाला.

"तू आमच्या भीतीची सावली आहेस."
"आणि सावलीला मारता येत नाही."
क्षणभर शांतता.
मग तो पुढे म्हणाला
"पण प्रकाशात विरघळवता येतं."
त्या शब्दांबरोबर...
रक्षकाने शेवटचा घंटानाद केला.
ठणऽऽऽऽऽ!
घंटेचा आवाज संपूर्ण गुहेत पसरला.
नयनाच्या शरीरातून प्रकाश बाहेर पडू लागला.
अद्वैतच्या छातीतून प्रकाश बाहेर पडू लागला.
आणि संपूर्ण गाव त्या प्रकाशाने उजळून गेली.
अनोळखी किंचाळला.
त्याचं शरीर हजारो तुकड्यांत तुटू लागलं.
एकामागून एक चेहरे नाहीसे होऊ लागले.
आणि शेवटी...
फक्त दोन लाल डोळे उरले.
ते अद्वैतकडे पाहत राहिले.
काही क्षण.
मग तेही मिटले.
कायमचे.

अचानक...
सगळं शांत झालं.
गुहा थांबली.
वारा थांबला.
अंधार थांबला.
आणि दरवाजाच्या जागी...
फक्त एक रिकामी दगडी भिंत उरली.
अनोळखी गेला होता.
पण त्याच क्षणी...
नयनाने किंकाळी फोडली.
"अद्वैत!"
रक्षकाने मान खाली घातली.
कारण त्याला माहिती होतं...
सत्याची किंमत अजून पूर्ण चुकती झाली नव्हती.
अद्वैतचं शरीर हळूहळू पारदर्शक होऊ लागलं.
जणू तो प्रकाशात विरघळत होता.
तो नयनाकडे पाहून हसला.
"आता तू मुक्त आहेस."
नयना रडत होती.
"आणि तू?"
अद्वैतने उत्तर दिलं नाही.

कारण त्याचं शरीर आता धुक्यासारखं होत चाललं होतं.
त्याने शेवटी एकदा गावाकड पाहिल
आणि हसला.
मग...
तो प्रकाशात विलीन झाला.
पूर्णपणे.

उपसंहार : गाव ची आख्यायिका

सहा महिने निघून गेले.

गाव बदलली होती.

खूप बदलली होती.

काळ्या आडभोवती आता काटेरी झुडपं नव्हती.

भीती नव्हती.

रात्रीचे कुजबुजणारे आवाज नव्हते.

लोक पुन्हा हसायला लागले होते.

लेकरं पुन्हा खेळायला लागली होती.

आणि सर्वांत महत्त्वाचं म्हणजे...

गावाने पहिल्यांदाच स्वतःच्या भूतकाळाबद्दल बोलायला सुरुवात केली होती.

आडजवळ एक लहान स्मारक उभारलं गेलं होतं.

त्यावर दोन नावं कोरलेली होती.

नयना कदम

आणि

अद्वैत देशमुख

गावकरी रोज तिथे फुलं ठेवत.

कारण त्यांना माहिती होतं,

त्यांच्या मुक्तीसाठी कुणीतरी किंमत चुकवली होती.

हरिभाऊ दर सकाळी त्या स्मारकाजवळ येत.
हात जोडून उभे राहत.
आणि बराच वेळ शांत राहात.
त्यांच्या चेहऱ्यावर अजूनही दुःख होतं.
पण अपराध नव्हता.
कारण त्यांनी शेवटी सत्य स्वीकारलं होतं.
आणि कदाचित...
नयनाने त्यांना माफ केलं होतं.
त्या दिवशी पाऊस पडत होता.
नेमका तसाच.
जसा सहा महिन्यांपूर्वी पडला होता.
हरिभाऊ स्मारकाजवळ उभे होते.
तेवढ्यात त्यांना मागून आवाज आला.
"काका..."
ते दचकले.
मागे वळले.
पण तिथे कोणीच नव्हतं.
फक्त वारा.
आणि पावसाचे थेंब.
हरिभाऊ हलकंसं हसले.
"नयना..."

ते कुजबुजले.
आणि शांतपणे निघून गेले.
त्या रात्री...
गाव झोपलं.
आकाश स्वच्छ होतं.
चंद्र पूर्ण होता.
सगळं शांत होतं.
पण मध्यरात्री...
आडाच्या तळाशी.
जिथे कोणीच जात नव्हतं.
तिथे एक हलकासा प्रकाश दिसला.
क्षणभर.
फक्त एका क्षणासाठी.
आणि मग...
एक सावली.
माणसाची.
ती आडाच्या कठड्यावर उभी होती.
शांत.
स्थिर.
तिने खाली पाहिलं.
मग वर आकाशाकडे पाहिलं.

आणि हळूहळू हसली.
ते हसू भयाचं नव्हतं.
ते हसू समाधानाचं होतं.
जणू कुणीतरी अजूनही पहारा देत होतं.
सकाळी...
त्या जागी एक गोष्ट सापडली.
एक जुनी वही.
ओलसर.
मातीने माखलेली.
ती ग्रामपंचायतीत नेण्यात आली.
वहीच्या शेवटच्या पानावर फक्त एकच वाक्य लिहिलं होतं.
ते अद्वैतच्या हस्ताक्षरात होतं.
"भीती कधी मरत नाही."
"पण जेव्हा माणूस सत्याला सामोरं जातो..."
"तेव्हा भीतीचा अंधार नाहीसा होतो."
"जर पुन्हा कधी अंधार जागा झाला..."
"तर आडाच्या तळाशी पाहू नका."
"स्वतःच्या मनात पाहा."
वाक्य तिथेच संपत होतं.
आजही गाव त एक आख्यायिका सांगितली जाते.
मध्यरात्रीच्या वेळी जर कुणी काळ्या आडाजवळ गेला...
तर त्याला कधी कधी एक माणूस दिसतो.

हातात कंदील.
चेहऱ्यावर शांत हसू.
आणि डोळ्यांत प्रकाश.
तो काही बोलत नाही.
फक्त आडकडे पाहत उभा असतो.
लोक म्हणतात...
तो अद्वैत आहे.
रक्षक.
नवीन रक्षक.
आणि आडाच्या तळाशी?
तिथे आता काहीच नाही.
फक्त अंधार.
शांत.
स्थिर.
निरागस.
किंवा कदाचित...
तसं आपल्याला वाटतं.
कारण काही कथा कधीच पूर्ण संपत नाहीत.
त्या फक्त...
पुढच्या श्रोत्याची वाट पाहत राहतात.

समाप्त

काही नियम मोडले जात नाहीत...
कारण त्यामागे अंधार असतो.

आरवडे गावामध्ये एक जुना नियम आजही पाळला जातो.
मध्यरात्रीनंतर आडाच्या दिशेने जायचे नाही.
पाहायचे नाही.
पण सोळा वर्षांचा गणेश हा नियम मोडतो.
त्याच्या एका धाडसामुळे फक्त त्याचंच आयुष्य नाही,
तर संपूर्ण गावाची वर्षानुवर्षे दडलेली गोष्ट जागी होते.
एक आड.
एक शाप.
एक नवस.
आणि प्रत्येक वीस वर्षांनी परत येणारी अंधाराची भूक...
भीती, रहस्य, लोकविश्वास आणि मानवी मनाच्या
अंधाऱ्या कोपऱ्याचा हा थरारक प्रवास.

आडाच्या तळाशी नेमकं काय आहे?
आणि पुढचा क्रमांक कुणाचा?

लेखकाविषयी

मी दिपक सदाकळे.
ग्रामीण जीवन, सामाजिक वास्तव, रहस्य आणि भयकथा हे माझ्या लेखनांचे प्रमुख विषय आहेत. गावाकडचं जगणं, लोकविश्वास, मानवी नाती, अंधश्रद्धा आणि मानवी मनातील भावविश्व यांचं निरीक्षण करून त्यांना साहित्यरूप देण्याचा माझा सातत्याने प्रयत्न असतो.

पूर्वप्रकाशित साहित्य: **"उजेडाच्या शोधात"** (काव्यसंग्रह)

गाव: आरवडे, ता. तासगाव, जि. सांगली
ई-मेल: sadakale.deepak@gmail.com
मोबाईल: +91 9421006005

ISBN 978-93-5943-524-4

किंमत : ₹ 150/-